

Nr 258.

Av herr **Bergvall m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag med särskilda bestämmelser om begränsning av vinstutdelning från aktiebolag, m. m.

I proposition nr 75 har Kungl. Maj:t förelagt innevarande års riksdag förslag till dels lag med särskilda bestämmelser om begränsning av vinstutdelning från aktiebolag, dels ock förordning med vissa bestämmelser angående aktiebolags rätt att vid taxering njuta avdrag för överföring av medel till pensionsstiftelse m. m.

Mot det förstnämnda lagförslaget kunna erinringar i vissa hänseenden framställas. Anmärkas må sålunda, att de föreslagna restriktiva bestämmelserna endast gälla sådana bolag, som tidigare avsatt medel för betalning av sina skatter, medan däremot bolag, som underlåtit att göra dylika avsättningar eller ej redovisat dessa synligt, icke torde omfattas av bestämmelserna. En lagstiftning med sådana konsekvenser är betänkelig, och det är därför rimligt, att bestämmelserna uppmjukas på sådant sätt, att de icke binda dem, som lojalt och öppet redovisat sina skatteavsättningar.

Enligt den i 3 § föreslagna spärregeln måste bolag för där avsett fall redovisa en lika stor skattereserv, som finnes upptagen i balansräkning för räkenskapsår, som utgått den 31 december 1944 eller senare, dock före den 31 december 1945. Med den avfattning, detta stadgande erhållit, blir konsekvensen, att ett bolag icke skulle äga rätt att betala sina under åren 1945 och 1946 förfallna skatter med de medel, som avsatts och öppet redovisats för detta ändamål. För det fall, att sistnämnda skattereserv är väsentligt större än sammanlagda beloppet av de under åren 1945 och 1946 förfallna skatterna, uppkommer ett överskott, som kan föranleda sådana menliga verkningar, som äro avsedda att förhindras med ifrågavarande lagstiftning. Vid detta förhållande anse vi den ändringen böra vidtagas i förslaget, att i ovan angivna fall större avsättning till skattereserv för det löpande året ej skall påfordras, än som motsvarar skillnaden mellan det per den 31 december 1944 eller senare avsatta beloppet till skattereserv och sammanlagda beloppet av de skatter, som förfalla till betalning under åren 1945 och 1946.

På sätt framgår av propositionen har bland annat övervägts att införa en generell bestämmelse om skattereservernas överförande till reservfonden. Beträffande denna metod har departementschefen framhållit, att densamma på ett effektivt sätt skulle förhindra skattereservernas användande till vinstutdelning. Då emellertid denna metod skulle verka ojämnt, har departements-

chefen förklarar sig icke beredd att förorda en lösning efter denna linje. Vi dela den av departementschefen hävdade meningen, att en föreskrift av nyss antydd natur skulle hava karaktär av en tvångsåtgärd samt att en sådan generell föreskrift därför ej bör införas.

Enligt 6 § i lagförslaget skall Kungl. Maj:t äga medgiva dispens i fråga om tillämpningen av bestämmelserna i 2 och 3 §§ i sagda förslag. Dylik dispens skall enligt departementschefen kunna medgivas bland annat i fråga om bolag, som överfört medel från skattefond till reservfond. Då sådan överföring av medel sammanfaller med syftet med ifrågavarande lagstiftning, anse vi det vara en gård av rättvisa mot sådana bolag, som tidigare öppet redovisat skattereserver, att de medgivas rätt att utan särskilt tillstånd av Kungl. Maj:t överföra medel från skattereserven till reservfonden med ett så stort belopp som erfordras för att sagda fond skall bliva av den storleksordning, som föreskrives i nya aktiebolagslagen. En bestämmelse av denna natur innebär, att förenämnda bolag försättas i samma läge som sådana bolag, vilka icke gjort någon avsättning till skattereserv men likväl i anledning av uppbördsreformen fritt kunna disponera över exempelvis behållna vinstmedel för överföring till reservfonden.

I propositionen föreslås vidare, att bolag, som redovisat skattefond på sätt ovan angivits, ej skall äga rätt att, så vitt angår räkenskapsår, som utgått den 31 december 1945 eller senare, dock före den 31 december 1947, vid taxering till kommunal inkomstskatt samt statlig inkomst- och förmögenhetsskatt njuta avdrag för överföring av medel till pensionsstiftelse eller annan personalstiftelse med mindre än att sagda skattereserv redovisas med oförminskat belopp. Såsom skäl för denna bestämmelse har departementschefen anfört, att bolagen knappast kunna framställa befogade anspråk på sådan avdragsrätt i det fall att överföringen avser medel, som frigjorts genom den av uppbördsreformen föranledda skatteeftergiften. För det fall att avsättningen verkställts med andra än nyssnämnda medel, kan sagda motiv ej åberopas till stöd för den föreslagna bestämmelsen. Så är exempelvis förhållandet med bolag, som tidigare under ett flertal år avsatt medel för sagda ändamål och som på grund av redan gjorda pensionsutfästelser äro nödgade att alltjämt fortsätta därmed. Den förevarande bestämmelsen kommer i nu berörda fall att verka obilligt.

Det av departementschefen anförda skälet för denna särbestämmelse, att en minskning i skatteunderlaget för stat och kommun skulle kunna bliva följd, om bolagen i större utsträckning verkställde överföring av medel från skattereserven till pensionsstiftelser, är ej heller hållbart för det fall, varom nu är fråga. Därest avsättning för sagda ändamål ej göres med större belopp än under tidigare år, kan detta ej medföra sagda konsekvens. På grund härav anse vi den ändringen böra vidtagas i det nu berörda förslaget, att bolag, som tidigare avsatt medel till pensionsstiftelse eller annan per-

sonalstiftelse, skola äga rätt att vid ifrågavarande taxeringar till kommunal inkomstskatt samt statlig inkomst- och förmögenhetsskatt njuta avdrag för ovannämnda avsättning med samma belopp, som årligen avsatts för sagda ändamål före år 1945 och för vilket avdrag medgivits vid inkomsttaxeringarna, oberoende av om förenämnda skattereserv redovisas med oförminskat belopp eller ej.

Under återopande av vad sålunda anförts, få vi hemställa,

att riksdagen för sin del måtte besluta

dels den ändringen i 3 § i förslaget till lag med särskilda bestämmelser om begränsning av vinstutdelning från aktiebolag, att bolag för de i sagda paragraf omförmälda fall ej skall vara skyldigt att redovisa större skattereserv än som motsvarar skillnaden mellan det den 31 december 1944 eller senare, dock före den 31 december 1945, för sagda ändamål redovisade beloppet och sammanlagda beloppet av sådana bolaget påförda skatter, som förfalla till betalning under åren 1945 och 1946,

dels den ändringen i förenämnda lagförslag att bolag, som redovisat sådan skattereserv, som omförmäles i 3 § i nämnda förslag, skall äga rätt att överföra medel från sagda reserv till reservfonden med högst så stort belopp, som erfordras för att nämnda fond skall erhålla den storlek, som stadgas i nya aktiebolagslagen,

dels ock den ändringen i förslaget till förordning med vissa bestämmelser angående aktiebolags rätt att vid taxering njuta avdrag för överföring av medel till pensionsstiftelse m. m. att bolag, som före år 1945 avsatt medel till pensionsstiftelse eller annan personalstiftelse, skall äga rätt att vid i förslaget omförmäld taxering njuta avdrag för förenämnda överföring av medel med samma belopp, som årligen avsatts för sagda ändamål före år 1945 och för vilket avdrag medgivits vid inkomsttaxeringarna, oberoende av om den i sagda förslag omförmälda skattereserven redovisas med oförminskat belopp eller ej.

Vi hemställa tillika, att vederbörande utskott måtte avfatta de erforderliga ändringarna i författningsförslagen.

Stockholm den 2 mars 1946.

John Bergvall.

E. Wetter.

Carl Ericsson.
